

Wyniki piątej edycji Nagrody Krakowa Miasta Literatury UNESCO

2024-04-10

34 twórców i twórczyń zostało laureatami i laureatkami tegorocznej Nagrody Krakowa Miasta Literatury UNESCO - konkursu realizowanego już po raz piąty przez KBF ze środków Gminy Miejskiej Kraków. Wśród wyróżnionych projektów znalazły się m.in. tomik wierszy z ostatnich lat życia Adama Zagajewskiego, kolejny zeszyt nagradzanego komiksu Aleksandry Herzyk czy biografia Tadeusza Boya-Żeleńskiego.

- W dotychczasowych edycjach Nagrody KMLU wyróżniliśmy ponad 200 znakomitych inicjatyw wydawniczych popularyzujących dziedzictwo Krakowa i współtworzących literacką współczesność miasta, bo Kraków żyje literaturą i opowiada sobie ciągle na nowo - mówi Urszula Chwalba, kuratorka literacka KMLU i przewodnicząca Komisji Konkursowej Nagrody.

W tym roku o nagrodę ubiegało się 57 kandydatów i kandydatek - pisarzy/pisarek, tłumaczy/tłumaczek, redaktorów/redaktorek i ilustratorów/ilustratorek - reprezentowanych przez 23 wydawnictwa z całej Polski. Niezwykle imponująca była różnorodność zgłoszonych projektów: od poezji i prozy, poprzez dramat, komiks, esej, szkice o sztuce czy literaturę eksperymentalną, aż po książki dla dzieci i młodzieży.

- Naszym celem jako miejskiej instytucji kultury jest wspieranie i bycie blisko tego, co w Krakowie najcenniejsze. Miasto Literatury UNESCO to wyjątkowy ekosystem współtworzony przez rozmaite osoby, branże i instytucje: od pisarzy i tłumaczy, poprzez wydawnictwa, kameralne księgarnie, antykwariaty, drukarnie, aż po biblioteki. Założeniem Nagrody KMLU, której jesteśmy realizatorem, jest wzmacnianie i pielęgnowanie tego wyjątkowego i cennego zasobu kreatywnego miasta - opowiada Marcin Dyrzcz, sekretarz Nagrody KMLU.

W piątej edycji Nagrody KMLU wyróżniono wiele gatunków i form literackich: powieści, zbiory opowiadań, eseje, komiksy, reportaże literackie, biografie czy książki dla dzieci i młodzieży. Komisja konkursowa doceniła też tematykę przedstawionych projektów, w tym roku poświęconych m.in. zapomnianym krakowiankom, ale i kobietom, które podbiły polski rynek muzyki pop w latach 90. XX wieku.

Miłośników poezji bez wątplenia ucieszy wydanie ostatnich wierszy zmarłego w 2021 roku Adama Zagajewskiego (z posłowiem prof. Anny Czabanowskiej-Wróbel) albo tłumaczenie kolejnego zbioru utworów Louise Glück - amerykańskiej poetki i eseistki, laureatki Literackiej Nagrody Nobla (2020). Obie publikacje przygotowuje krakowskie Wydawnictwo a5.

Laureatami i laureatkami Nagrody KMLU 2024 są również doświadczeni tłumacze, a wśród nich m.in. Oskar Hedemann, który dla krakowskiego Wydawnictwa Karakter przygotowuje przekład książki Achille'a Mbembego - kameruńskiego intelektualisty zaliczanego do najważniejszych żyjących filozofów politycznych - czy Katarzyna Sarek przybliżająca polskiemu czytelnikowi twórczość jednej z najbardziej rozpoznawalnych i nagradzanych chińskich pisarek Can Xue.

Wśród zgłoszeń pojawiły się liczne projekty powiązane z naszym miastem nie tylko poprzez osoby twórców, którzy tu mieszkają i pracują, lecz także bezpośrednio inspirujące się Krakowem w snuciu literackich opowieści.

Nagrodzeni twórcy i twórczyńie reprezentowani są zarówno przez większe wydawnictwa,

działające na rynku książki już od wielu lat i mające w swoim dorobku pozycje najwybitniejszych polskich pisarzy (wydawnictwo Znak, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo W.A.B., Wydawnictwo Agora), jak i przez oficyny bardziej niszowe czy drukarnie działające w modelu *self-publishing* (Wydawnictwo Cyranka, Wydawnictwo Filtry, Wydawnictwo Nisza, Fundacja KONTENT, Wydawnictwo Ha!art, Mikrooficyna Ówże).

34 nagrodzone publikacje otrzymają nie tylko wsparcie finansowe: zostaną one także objęte szczególnymi działaniami promocyjnymi, m.in. poprzez organizację spotkań premierowych pod patronatem KMLU w Pałacu Potockich przy Rynku Głównym 20, w księgarniach kameralnych czy podczas krakowskich festiwali literackich: Festiwalu Miłosza, Festiwalu Conrada i Festiwalu Literatury dla Dzieci.

- Poprzednie edycje Nagrody KMLU pokazały nam, jak ważna i potrzebna jest pomoc twórcom na pierwszym etapie projektu. Uzmysłowały nam także - co mówię z dużą satysfakcją - że dokonujemy dobrych wyborów, czego dowodem są sukcesy naszych książek: chociażby Nagroda im. Ryszarda Kapuścińskiego dla Anny Goc za „Głuszę” czy sukces „Białych nocy” Urszuli Honek - wyróżnionych Nagrodą Conrada, Nagrodą Kościelskich i nominowanych do Nagrody Bookera - zwraca uwagę Urszula Chwalba.

- A aplikacje tegorocznych laureatów i laureatek przekonują, że czeka nas niezwykle udany literacki rok - dodaje Marcin Dyrzcz.

Lista nagrodzonych twórców i twórczyń:

- Adrianna Alksnin
- Łukasz Barys
- Anna Czabanowska-Wróbel
- Krystyna Dąbrowska
- Oskar Hedemann
- Aleksandra Herzyk
- Anna Hojwa
- Agnieszka Konior
- Robert Król
- Paweł Kusiak
- Tomasz Kwiecień
- Patrick Leftwich
- Elżbieta Łapczyńska
- Jadwiga Malina
- Ewa Mańkowska-Grin
- Piotr Oczko
- Mateusz Pakuła
- Krzysztof Pietrała
- Marcin Podlaski
- Karol Poręba
- Agata Puwalska
- Tomasz Różycki
- Bartosz Sadulski

- Barbara Sadurska
- Katarzyna Sarek
- Tomasz Sikora
- Szymon Słomczyński
- Weronika Stencel
- Maciej Stroiński
- Wit Szostak
- Monika Śliwińska
- Mateusz Witkowski
- Michał Zabłocki
- Alicja Ziolo.

Lista wydawców, którzy zgłosili kandydatów i kandydatki do Nagrody KMLU 2024: Fundacja Poemat, Fundacja KONTENT, Katalog Press, Kultura Gniewu, Lokator, METH, Mikrooficyna Ówże, Państwowy Instytut Wydawniczy, Powergraph, Społeczny Instytut Wydawniczy Znak, Wydawnictwo a5, Wydawnictwo Agora, Wydawnictwo Cyranka, Wydawnictwo EMG, Wydawnictwo Filtry, Wydawnictwo Ha!art, Wydawnictwo Helion, Wydawnictwo j, Wydawnictwo Karakter, Wydawnictwo Literackie, Wydawnictwo Nisza, Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, Wydawnictwo W.A.B., Wydawnictwo WAM.

Nagroda Krakowa Miasta Literatury UNESCO ustanowiona została w 2020 roku na mocy uchwały Rady Miasta Krakowa jako odpowiedź na współczesne wyzwania stojące przed branżą wydawniczą. Nagroda jest także elementem Programu Patronackiego KMLU realizującego kluczowe założenia Strategii Krakowa Miasta Literatury UNESCO oraz Programu Rozwoju Kultury w Krakowie do roku 2030. Pomnażanie literackiego dziedzictwa i pielęgnowanie wizerunku Krakowa, a także wsparcie dla środowisk kreatywnych związanych z literaturą i sektorem wydawniczym to główne założenia przyświecające realizacji projektu.

Organizatorem konkursu o Nagrodę Krakowa Miasta Literatury UNESCO jest Gmina Miejska Kraków, a realizatorem KBF – instytucja kultury Miasta Krakowa, operator programu Kraków Miasto Literatury UNESCO (zgodnie z uchwałą nr XXXVII/972/20 Rady Miasta Krakowa z dnia 11 marca 2020 r.). Projekt jest realizowany w ramach miejskiej strategii „Kultura Odporna”.

Więcej informacji o Nagrodzie KMLU, laureatach i laureatkach poprzednich edycji:
www.miastoliteratury.pl/program/nagroda-kmlu